

Sygn. akt VII U 915/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 lipca 2016 r. w Warszawie

sprawy W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania W. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 15 kwietnia 2015 r., znak: (...), z dnia 5 czerwca 2015 r. znak: (...) oraz z dnia 15 czerwca 2016 r. znak: (...)

oddala odwołania.

VII U 915/15

UZASADNIENIE

W. C. w dniu 15 czerwca 2015 r. złożył, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 15 kwietnia 2015 r., znak: (...) mocą, której organ rentowy odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury – z warunków szczególnych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że organ rentowy nie zaliczył do okresu świadczenia przez niego pracy w warunkach szczególnych następujących okresów zatrudnienia: od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r. w Jednostce Wojskowej (...) w N. na stanowisku mechanika w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów spalinowych, od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r. w Jednostce Wojskowej (...) w J. na stanowisku elektromechanika w akumulatorowni przy opróżnianiu i napełnianiu oraz dorabianiu elektrolitu ze stężonego kwasu siarkowego do akumulatorów ołowiowych, a także na stanowisku mechanika samochodowego przy naprawie pojazdów spalinowych na kanałach remontowych, od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. w Spółdzielni (...) na stanowisku mechanika przy naprawie pojazdów spalinowych na kanałach remontowych, od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowisku mechanika oraz operatora kotłów asfaltowych, jak również okresu zatrudnienia od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 stycznia 2000 r. w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. na stanowisku kierowcy pojazdów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze powyżej 3,5 ton. Stwierdził, że zaskarżoną decyzją organ rentowy niezasadnie odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury, wskazując, że nie udowodnił on faktu wykonywania pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. W ocenie odwołującego, takie stanowisko organu rentowego jest dla niego krzywdzące, albowiem z uwagi na likwidację zakładu

pracy bądź wydanie przez ten zakład świadectwa pracy, nie zawierającego stosownej adnotacji, nie był on w stanie przedłożyć dowodów, potwierdzających zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Jednocześnie z uwagi na brak możliwości przedstawienia ww. świadectw pracy z niektórych zakładów pracy, odwołujący zawniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych w spornym okresie czasu. W konkluzji odwołania, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie na jego rzecz prawa do wnioskowanego świadczenia (odwołanie z dnia 15 maja 2015 r. k. 2-4 a.s.).

W dniu 25 czerwca 2015 r. W. C. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 05 czerwca 2015 r., znak: (...) oraz z dnia 15 czerwca 2015 r., znak: (...) mocą, których organ rentowy po raz kolejny odmówił przyznania na jego rzecz prawa do świadczenia emerytalnego z warunków szczególnych. W treści powyższego odwołania, ubezpieczony zajął analogiczne stanowisko, jak w odwołaniu z dnia 15 czerwca 2015 r. Ponadto odwołujący podkreślił, że jego staż pracy w warunkach szczególnych z tytułu zatrudnienia w Jednostce Wojskowej (...) w N. w okresie od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r. wynosi 1 rok, 5 miesięcy i 13 dni, z tytułu zatrudnienia w Jednostce Wojskowej (...) w J. w okresie od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r. wynosi 1 rok, 7 miesięcy i 6 dni, z tytułu zatrudnienia w (...)w okresie od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. wynosi 2 lata i 4 miesiące, z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. wynosi 1 rok i 10 miesięcy, z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. w okresie od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 stycznia 2000 r. wynosi 1 rok, 7 miesięcy i 23 dni, natomiast z tytułu zatrudnienia w (...) w J. w okresie od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. wynosi 7 lat, 9 miesięcy i 16 dni. Wskazał, iż zaskarżonymi decyzjami, organ rentowy odmówił mu zaliczenia do okresu pracy w warunkach szczególnych dodatkowo okresu zatrudnienia w (...) w J. od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r., które to okresy zostały wcześniej uznane przez organ rentowy za pracę w warunkach szczególnych. Z tego względu, odwołujący zawniósł o przeprowadzenie dowodu również na okoliczność rzeczywistego charakteru jego zatrudnienia oraz rodzaju świadczonej pracy w powyższym zakładzie pracy we wskazanych okresach czasu (odwołanie z dnia 25 czerwca 2015 r. k. 3-6 – akta sprawy o sygn. VII U 1157/15).

Z uwagi na fakt, że od każdej z powyższych decyzji, odwołujący złożył oddzielne, analogiczne odwołanie, **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** przesłał je do Sądu, zaopatrując w jedną odpowiedź na odwołanie z dnia 16 czerwca 2015 r. W jej treści, organ rentowy zajął stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołań na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, warunkującym prawo do świadczenia. Zaznaczył, iż w wyniku ponownej analizy akt sprawy, decyzją z dnia 05 czerwca 2015 r., znak: (...) uchylił decyzję 15 kwietnia 2015 r., znak: (...) w części dotyczącej uzasadnienia i odmówił zaliczenia do stażu pracy odwołującego w warunkach szczególnych dotychczas zaliczonego okresu pracy od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. w (...) Spółdzielni(...) w J., albowiem ze zgromadzonej dokumentacji nie wynika jednoznacznie, że wnioskodawca świadczył pracę na rzecz tej Spółdzielni w ramach umowy o pracę. Ponadto organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych następujących okresów zatrudnienia odwołującego: w Jednostce Wojskowej (...) w N. od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r., w Jednostce Wojskowej (...) w J. od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r., w Spółdzielni (...) w K. od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. oraz w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r., z uwagi na brak przedłożenia świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych za wskazane powyżej okresy czasu, a także okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., albowiem świadectwo pracy z dnia 27 lutego 2015 r. nie zostało opatrzone pieczęcią firmową zakładu pracy oraz pieczęcią stanowiskowo-imienną osoby upoważnionej do wystawiania tego rodzaju dokumentu. Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, w wymiarze 25 lat. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nadmienił przy tym, że odwołujący złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku członka OFE na dochody

budżetu państwa, a w dniu 13 kwietnia 2015 r. ukończył 60 lat. Stwierdził jednak, że odwołujący nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, warunkującym prawo do świadczenia. Z tych też względów organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z warunków szczególnych (odpowiedź na odwołanie z dnia 16 czerwca 2015 r. k 46 a.s.).

Zarządzeniem z dnia 03 sierpnia 2015 r., Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę o sygn. akt VII U 1157/15 ze sprawą niniejszą celem ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt VII U 915/15 (zarządzenie z dnia 03 sierpnia 2015 r. k. 19 - akta sprawy o sygn. VII U 1157/15).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. C., urodzony w dniu (...), w dniu 11 marca 2015 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., wniosek o wcześniejszą emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Do powyższego wniosku ubezpieczony załączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z dnia 11 marca 2015 r. wraz z załącznikami k. 1-71, tom I a.r.).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony nie spełnia warunku dotyczącego stażu pracy w warunkach szczególnych (tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych), gdyż na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego okresu takiej pracy. Z tych też względów organ rentowy na gruncie decyzji z dnia 15 kwietnia 2015 r., znak: (...), odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonej emerytury. Do stażu pracy organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Nadmieniał, że przedłożone oświadczenie z dnia 27 lutego 2015 r. nie jest opatrzone w pieczętkę firmową zakładu pracy oraz w pieczętkę stanowiskowo imienną osoby upoważnionej do wystawienia tego typu dokumentów wobec, czego nie może stanowić wystarczającego środka dowodowego w sprawie. Za udowodnione organ rentowy uznał natomiast okresy pracy odwołującego w warunkach szczególnych od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. w (...) Spółdzielni (...) w J. z wyłączeniem okresów nieskładkowych. Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, w wymiarze 25 lat, w tym staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 7 lat, 9 miesięcy i 16 dni (decyzja z dnia 15 kwietnia 2015 r., znak: (...), k. 103-105, tom I a.r.).

Decyzją z dnia 15 czerwca 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z warunków szczególnych. W treści ww. decyzji, organ rentowy wskazał, że do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie uwzględnił następujących okresów zatrudnienia odwołującego W. C.: od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r. w Jednostce Wojskowej (...) w N., od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r. w Jednostce Wojskowej (...) w J., od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. w Spółdzielni (...) w K., od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L., gdyż za wskazane powyżej okresy czasu nie zostały przedłożone świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N., albowiem świadectwo pracy z dnia 27 lutego 2015 r. nie zostało opatrzone pieczętką firmową zakładu pracy oraz pieczętką stanowiskowo-imienną osoby upoważnionej do wystawiania dokumentów, jak również okresów zatrudnienia od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. w (...) Spółdzielni (...) w J., albowiem z przedłożonych dokumentów nie wynika jednoznacznie, że odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w ramach umowy o pracę. Zaznaczył, że niektóre dokumenty zawierają wpis, że wnioskodawca był członkiem Spółdzielni, natomiast prace wykonywane w warunkach szczególnych dotyczą jedynie pracowników, wykonujących pracę w ramach umowy o pracę, nie dotyczą natomiast członków Spółdzielni. Przedłożone dokumenty są więc ze sobą sprzeczne. Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, w wymiarze 25 lat. Wydanie decyzji z dnia 15 czerwca 2015 r., znak:(...) skutkowało uchYLENIEM wcześniejszych decyzji z dnia 15 kwietnia 2015 r., znak: (...) oraz z dnia 05 czerwca 2015 r., znak: (...) w części dotyczącej ich uzasadnienia (decyzja z dnia 05 czerwca 2015 r., znak: (...), k. 107-108, decyzja z dnia 15 czerwca 2015 r., znak: (...), k. 109-110, tom I a.r.).

Ubezpieczony W. C. od niekorzystnych dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 15 kwietnia 2015 r., znak: (...), z dnia 05 czerwca 2015 r., znak: (...) oraz z dnia 15 czerwca 2015 r., znak: (...), złożył odwołania do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, inicjując niniejsze postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że:

W. C. w okresie od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r. był zatrudniony w Jednostce Wojskowej (...) z siedzibą w N. na stanowisku monter maszyn i urządzeń przemysłowych. Była to pierwsza praca odwołującego po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej. Od momentu zatrudnienia w powyższej jednostce, odwołujący wykonywał pracę w charakterze pracownika cywilnego. Przez cały powyższy okres zatrudnienia, odwołujący faktycznie realizował obowiązki na stanowisku mechanika w położonym na terenie ww. jednostki warsztacie (...), w którym oprócz żołnierzy, pracę wykonywało 12-15 pracowników cywilnych. Do obowiązków odwołującego na ww. stanowisku pracy należało wykonywanie wszelkiego rodzaju napraw pojazdów, zarówno osobowych, ciężarowych (J., S., U., K.), jak i maszyn budowlanych (J., K., S.), w tym ich podwozi, silników, a także osprzętu wielotonowych samochodów ciężarowych. Odwołujący zajmował się także wymianą oleju, filtrów, smarowaniem punktów zawieszenia oraz instalacją drążków kierowniczych. Z tego względu, w trakcie wykonywania powyższych czynności, miał kontakt z substancjami chemicznymi, takimi jak smary, oleje, paliwa oraz z urządzeniami technicznymi niezbędnymi do serwisowania wskazanego powyżej sprzętu. Wszystkie powierzone obowiązki pracownicze, odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanale remontowym (...). W okresie trwania powyższego zatrudnienia, odwołujący nie przebywał na urlopie bezpłatnym. W związku z rozwiązaniem powyższego stosunku pracy, odwołujący podjął zatrudnienie w Jednostce Wojskowej (...) w J., gdzie w okresie od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r. wykonywał pracę na stanowisku elektromechanika. W ramach pełnionych obowiązków, od dnia 09 stycznia 1975 r. został przydzielony do drużyny remontu samochodów plutonu remontowego służby technicznej (...) powyższej jednostki. W trakcie całego okresu zatrudnienia, do obowiązków odwołującego należało wykonywanie czynności w (...), które polegały przede wszystkim na bieżącej obsłudze samochodów osobowych, ciężarowych oraz bojowych, a także ich naprawie. W tym zakresie odwołujący zajmował się głównie akumulatorami do wszystkich samochodów i pojazdów, tj. formował nowe akumulatory, jak również wymieniał i dorabiał elektrolity w starych akumulatorach. W tym drugim przypadku, po sprawdzeniu pojemności akumulatora, gdy gęstość elektrolitu była zbyt mała, odwołujący dolewał kwas, zalewał go wodą i odsiarczał, a następnie w specjalnie przygotowanych wannach sporządzał nowy elektrolit. Jednocześnie nadtopione zaciski akumulatorów uzupełniał ołowiem. Z kolei w miejsce akumulatorów, które nie nadawały się do regeneracji, wstawiał nowe akumulatory po uprzednim dokonaniu ich formowania w postaci zalania kwasem, załadowania, rozładowania oraz ponownego załadowania do pełnej sprawności. W wolnym czasie odwołujący zajmował się także mechaniką innych urządzeń oraz agregatów zarówno stacjonarnych, jak i na kołach oraz ciągników. W warsztacie stacjonowało około 50 samochodów różnego rodzaju, w tym pojazdów typu U. i S., radiostacji oraz samochodów specjalistycznych. Wszystkie wymienione czynności odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (świadczenie pracy z dnia 23 grudnia 1974 r. k. 274 – dokumenty zgromadzone w zbiorze akt pracowników cywilnych Jednostki Wojskowej (...) w N., świadectwo pracy z dnia 11 sierpnia 1976 r. k. 21, zeznania świadka R. K., k. 106, zeznania świadka S. R., k. 106-107, zeznania świadka T. S. k. 107, zeznania świadka E. M., k. 108, pismo z dnia 27 października 2015 r. k. 131, Rozkaz Szefa Zarządu(...) Nr (...) z dnia 09 stycznia 1975 r. k. 136, zeznania odwołującego k. 160-162 a.s.)

W okresie od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r., W. C., był zatrudniony w Spółdzielni (...) w K., początkowo na stanowisku mechanika samochodowego, a następnie od dnia 01 marca 1981 r. na stanowisku zaopatrzeniowca w pełnym wymiarze czasu pracy. Do jego obowiązków pracowniczych na stanowisku mechanika samochodowego, tj. w okresach od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 02 maja 1977 r. oraz od dnia 01 maja 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r. należało wykonywanie remontów silników i skrzyń biegów pojazdów samochodowych i ciągnikowych w warsztatach naprawczych, położonych pod wiatą wraz z kanałem remontowym, w którym stacjonowało ponad 20 ciągników rolniczych oraz 3-4 samochody ciężarowe marki S. (...), Ż. i N.. W warsztacie naprawczym, w którym odwołujący wykonywał powierzone czynności, pracowało około 4-5 mechaników. Mechanicy nie posiadali określonych specjalizacji, ale zdarzały się sytuacje, że zmieniali się przy wykonywaniu konkretnych zadań wobec, czego czasem w kanale remontowym pracowało jednocześnie kilku mechaników naraz. W trakcie trwania powyższego okresu zatrudnienia, odwołujący został powołany do pełnienia zasadniczej służby wojskowej

na okres 2 lat, tj. od dnia 03 maja 1977 r. do dnia 12 kwietnia 1979 r., natomiast po jej odbyciu w dniu 01 maja 1979 r. powrócił do pracy na dotychczas zajmowane stanowisko pracy. W ramach obowiązków na stanowisku mechanika samochodowego, odwołujący zajmował się przede wszystkim wykonywaniem napraw pojazdów, docelowo stacjonujących w placówkach położonych w S. i J., jak również demontażem, a następnie montażem przednich zawieszek, naprawą hamulców, zwrotnic, skrzyń biegów, przekładni, silników, a także wymianą olejów i filtrów. Odwołujący pracował głównie w kanale remontowym, ale także na stołach probierczych przy wymianie końcówek wtryskiwaczy oraz przy regulacji ciśnienia wtrysku. Oprócz prac wykonywanych w kanale remontowym były również i takie, których wykonywanie odbywało się na stałej powierzchni z użyciem wózka, a polegały one m.in. na wymianie tarczy sprzęgła. Następnie od dnia 01 marca 1981 r. odwołujący podjął pracę na stanowisku zaopatrzeniowca, a do jego zakresu obowiązków należało sporządzanie planów zaopatrzenia, terminowe składanie zamówień i załatwianie spraw związanych z zawieraniem umów na dostawy materiałów, rozliczanie dostaw materiałów zgodnie z wymogami w tym zakresie, prowadzenie doraźnych zakupów materiałów nie ujętych w planie zaopatrzenia, prawidłowe i terminowe sporządzanie realizacji ilościowo-wartościowej, analizowanie zapasów materiałów pod względem ich przydatności i ilości, terminowe sporządzanie dokumentów ze swojego odcinka pracy, prawidłowe prowadzenie rozliczeń, ewidencji i kontroli obowiązujących na zajmowanym stanowisku oraz wykonywanie innych czynności służbowych. Wszystkie wskazane powyżej czynności odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym okresie zatrudnienia, odwołujący pobierał także dodatek za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia (karta obiegu zmiany z dnia 14 lipca 1982 r. k. 13, świadectwo pracy z dnia 16 lipca 1982 r. k. 16, zakres czynności zaopatrzeniowca k. 23, wykaz k. 26 – część A zbioru akt osobowych (...) K., zeznania świadka T. K. k. 108, k. 234-236, k. 239, zeznania świadka J. K. k. 109, k. 236-237, k. 239, zeznania odwołującego, k. 160-162, k. 237-239 a.s.).

W okresach od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w J. na stanowisku mechanika maszyn rolniczych przy naprawie pojazdów samochodowych i ciągników w kanałach remontowych i przy naprawie pomp wtryskowych i gaźników do silników spalinowych. Przy czym w okresach od dnia 01 grudnia 1982 r. do dnia 01 września 1983 r. oraz od dnia 23 października 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. odwołujący wykonywał pracę w oparciu o stosunek członkostwa w (...) Spółdzielni (...) w J., natomiast w okresach od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 30 listopada 1982 r. oraz od dnia 01 września 1983 r. do dnia 31 maja 1984 r. świadczył pracę na podstawie stosunku pracy. Jednocześnie w okresie od dnia 01 stycznia 1983 r. do dnia 31 maja 1984 r. odwołujący pełnił funkcję brygadzysty (...). W trakcie całego powyższego okresu zatrudnienia, odwołujący zajmował się naprawą samochodów i ciągników rolniczych, jak również wykonywał remonty kapitalne. Naprawy pojazdów w ww. warsztacie były wykonywane bez względu na porę roku. Powyższy warsztat naprawy, w którym pracę wykonywało 3-4 mechaników, w tym odwołujący, był położony przy biurku na terenie Spółdzielni. Warsztat był ogrzewany. Mieściło się w nim 10 samochodów ciężarowych, półciężarowych i osobowych (K., S. (...), S. (...), 2 N., 2 Ż., 2 P.) oraz 15 traktorów U. (...) i większych. W warsztacie był jeden kanał i kilka stanowisk pracy. Odwołujący wykonywał pracę w kanale remontowym, tj. naprawiał silniki, skrzynie biegów, koła, pompy wtryskowe oraz wymieniał oleje. Wszystkie te czynności wykonywał bez wykorzystania podnośników najazdowych. Powyższą pracę odwołujący świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (umowa o pracę z dnia 19 lipca 1982 r. k. 31, umowa o pracę z dnia 31 grudnia 1983 r. k. 32, umowa o pracę z dnia 30 kwietnia 1984 r., umowa o pracę z dnia 17 sierpnia 1987 r. k. 34-35, pismo z dnia 13 stycznia 1983 r. k. 36, dokumentacja zawarta w aktach osobowych odwołującego – k. 127, zeznania świadka D. W. k. 146, k. 148, zeznania świadka K. M. k. 158-159, k. 164, zeznania odwołującego k. 160-162 a.s.).

W okresie od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. W. C. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L.. W tym czasie, w okresie od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 01 września 1985 r. odwołujący wykonywał pracę na stanowisku mechanika samochodowego, a od dnia 02 września 1985 r. do dnia 22 września 1986 r. pełnił obowiązki mechanika obsługi kotłów asfaltowych i warsztatu napraw samochodowych. Powyższy zakład pracy funkcjonował przy Urzędzie Miasta i zajmował się naprawą chodników, ich układaniem, łątaniem dziur w jezdniach oraz remontami bloków komunalnych. Wykonując pracę w charakterze mechanika, odwołujący zajmował się naprawą samochodów w warsztacie, zarówno osobowych, jak i ciężarowych, w tym naprawiał hamulce, hydraulikę przy koparkach, wymieniał oleje i filtry, naprawiał sprzęgła, układy wydechowe, skrzynie biegów oraz przednie osie. W

trakcie wykonywania powyższych czynności, odwołujący miał kontakt z substancjami chemicznymi, takimi jak smary, oleje i paliwa. Odwołujący był jedynym mechanikiem zatrudnionym w ww. Przedsiębiorstwie. Wskazane obowiązki wykonywał w kanale remontowym przy naprawie takich pojazdów jak (...), traktor, równiarka, samochód S., R., (...), P. (...) oraz F. osobowy. Czasami przy naprawie ww. pojazdów, odwołującemu pomagali także kierowcy. Z kolei, jako operator kotła do asfaltu, odwołujący odpalał rajzer, napełniał kotły asfaltem, mączką oraz żwirem, a następnie tak przygotowaną mieszankę przelewał do tacek. Po rozproszaniu i wyrównaniu dziury w jezdni, mieszankę asfaltową posypywał piaskiem. Po zakończonej pracy, kocioł opróżniał oraz czyścił. Odwołujący układał także chodniki. Naprawy asfaltu odbywały się na terenie L.. Wszystkie wskazane powyżej czynności, zarówno na stanowisku mechanika samochodowego, jak i mechanika obsługi kotłów asfaltowych i warsztatu napraw samochodowych, odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (umowa o pracę z dnia 01 czerwca 1984 r. k. 22, pismo z dnia 18 września 1985 r. k. 23, dokumentacja zawarta w aktach osobowych odwołującego - k. 123, zeznania świadka H. M. (1) k. 110, zeznania świadka H. M. (2) k. 110, zeznania odwołującego k. 160-162 a.s.).

W okresie od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 stycznia 2000 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego typu (...) z przyczepą. Do obowiązków odwołującego na powyższym stanowisku pracy należało wykonywanie czynności związanych z transportem blachy w rolkach głównie z fabryki, położonej na terytorium Niemiec do warsztatu położonego w N., a także do fabryki (...) w T.. W powyższym zakresie odwołujący zajmował się przede wszystkim zabezpieczeniem powierzonego ładunku oraz jego transportem do różnych fabryk, położonych zarówno na terenie kraju, jak i za granicą. Odwołujący nie zajmował się przy tym załadunkiem, jak i rozładunkiem towaru. Oprócz kierowania pojazdem do jego obowiązków należało także dbanie o samochód, albowiem w firmie nie było warsztatu mechanicznego. Z tego względu drobne naprawy pojazdów, kierowcy wykonywali sami. Odwołujący legitymuje się prawem jazdy kat. B od 1973 r., kat. C, BE i CE od listopada 1974 r. oraz kat. T od marca 1981 r. Powyższe obowiązki na stanowisku kierowcy pojazdu o ciężarze całkowitym, powyżej 3,5 tony odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (zeznania świadka K. D. k. 111, zeznania świadka A. K. k. 111, zeznania odwołującego k. 160-162 a.s.).

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2016 r., Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty ds. bhp celem ustalenia, czy praca wykonywana przez odwołującego w okresie od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r. w JW. (...) w N., w okresie od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r. w JW (...) w J., w okresie od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. i od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. w (...) J., w okresie od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. w (...) K., w okresie od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. w (...) w L. oraz w okresie od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 01 stycznia 2000 r. w (...) w N. wykonywana była w warunkach szczególnych uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dotyczących I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (postanowienie z dnia 28 stycznia 2016 r. k. 163 a.s.).

W opinii z dnia 15 marca 2016 r. biegły sądowy ds. bhp mgr J. P. stwierdził, że uznanie prac za wykonywane w szczególnych warunkach jest możliwe, gdy stanowisko lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika ściśle odpowiada odpowiedniemu zapisowi zawartemu w Wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Jednocześnie biegły wskazał, że za wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zaznaczył przy tym, że wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest zawarty w załączniku Nr 1 do Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Biegły stwierdził, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tych Rozporządzeniach są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze objęta właściwym Wykazem była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku

pracy. Na tej podstawie biegły uznał, że spełniają przesłanki zakwalifikowania, jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach następujące okresy zatrudnienia W. C.: okres zatrudnienia w Jednostce Wojskowej (...) w N. od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r., albowiem praca odwoływającego w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 16 – Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., okres zatrudnienia w Jednostce Wojskowej (...) w J. od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r., albowiem praca odwoływającego, polegająca na ciągłej obsłudze serwisowej akumulatorów w pojazdach użytkowanych na bieżące potrzeby Jednostki, odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 13 – Prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w J. od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. i od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r., albowiem praca odwoływającego przy naprawie pojazdów samochodowych i ciągników w kanałach remontowych i przy naprawie pomp wtryskowych i gaźników do silników spalinowych odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 14 i 16, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L., tj. okres od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. na stanowisku mechanika samochodowego (od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 01 września 1985 r.) oraz mechanika obsługi kotłów asfaltowych i warsztatu napraw samochodowych (od dnia 02 września 1985 r. do dnia 22 września 1986 r.), albowiem praca odwoływającego w kanałach remontowych odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 16, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., natomiast praca przy przygotowaniu asfaltu odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale IX – w gospodarce komunalnej, poz. 4, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a także okres zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w N. od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 stycznia 2000 r., albowiem praca odwoływającego na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego (...) z przyczepą o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale VIII – w transporcie i łączności, poz. 2, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Z kolei nie spełnia przesłanek zakwalifikowania, jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach, okres zatrudnienia odwoływającego w Spółdzielni (...) od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. Biegły zaznaczył, że w tym okresie zatrudnienia odwoływający naprzemiennie wykonywał prace wymienione w Wykazie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach oraz inne prace nie objęte wykazem. Ponadto okres zatrudnienia na stanowisku zaopatrzeniowca od dnia 01 marca 1981 r. do dnia 18 lipca 1982 r. nie podlega uznaniu za okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Tego rodzaju prace nie są bowiem wymienione w wykazie, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., natomiast okres od dnia 03 maja 1977 r. do dnia 12 kwietnia 1979 r., w którym odwoływający odbywał zasadniczą służbę wojskową nie jest okresem pracy i z tego względu nie podlegał opiniowaniu (opinia biegłego sądowego ds. bhp J. P. z dnia 15 marca 2016 r. k. 171-190 a.s.).

Do powyższej opinii zastrzeżenia zgłosiły obie strony postępowania. W piśmie procesowym z dnia 31 marca 2016 r. odwoływający zakwestionował opinię w zakresie dotyczącym niemożności uznania przez biegłego za okres pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Spółdzielni (...) od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. oraz przypadającego w tym okresie czasu odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 03 maja 1977 r. do dnia 12 kwietnia 1979 r. Uzasadniając swe stanowisko odwoływający zaznaczył, że żaden materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, aby w okresie powyższego zatrudnienia, wykonywał on jakiegokolwiek inne zajęcia niż naprawa samochodów i ciągników w kanałach remontowych i naprawa pomp wtryskowych i gaźników do silników spalinowych, co powinno prowadzić do wniosku, że prace te były przez niego wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie wobec powrotu do pracy w tym samym zakładzie pracy i na to samo stanowisko po zakończeniu okresu zasadniczej służby wojskowej, również ten okres powinien być uznany, jako okres zatrudnienia w warunkach szczególnych. Z kolei w piśmie procesowym z dnia 04 kwietnia 2016 r. organ rentowy wskazał, że w przypadku okresów zatrudnienia: od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r., od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r., od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. oraz od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. nie zostały

przedłożone świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ponadto organ rentowy zaznaczył, że w przypadku okresów zatrudnienia odwołującego w (...) Spółdzielni (...) w J. od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r., w przedłożonych dokumentach występują rozbieżności. Zgodnie bowiem z pismem z dnia 20 lipca 2004 r. wystawionym przez likwidatora (...) w J. wynika, że ww. okresach ubezpieczony nie był zatrudniony na umowę o pracę lecz był członkiem – udziałowcem ww. Spółdzielni. Z kolei tylko zatrudnienie na podstawie umowy o pracę może być uznane za pracę w warunkach szczególnych (pismo procesowe z dnia 31 marca 2016 r. k. 203-205, pismo procesowe z dnia 04 kwietnia 2016 r. k. 209 a.s.).

Wobec zgłoszonych zastrzeżeń do opinii z dnia 15 marca 2016 r., postanowieniem z dnia 19 maja 2016 r., Sąd Okręgowy dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego sądowego ds. bhp J. P. celem ustalenia, czy praca wykonywana przez odwołującego w okresie od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. w (...) K. wykonywana była w warunkach szczególnych uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dotyczących I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów, w oparciu o akta sądowo-emerytalne i akta osobowe odwołującego, znajdujące się w aktach sprawy, w szczególności w oparciu o uzupełniające zeznania świadków J. K. i T. K. oraz uzupełniające zeznania odwołującego złożone na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r., a także celem ustosunkowania się do zarzutów zgłoszonych przez odwołującego w piśmie procesowym z dnia 31 marca 2016 r. oraz zastrzeżeń zgłoszonych przez organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 04 kwietnia 2016 r. (postanowienie z dnia 19 maja 2016 r. k. 238 a.s.).

W opinii uzupełniającej z dnia 14 czerwca 2016 r. biegły sądowy ds. bhp J. P. jeszcze raz podkreślił, że uznanie prac za wykonywane w szczególnych warunkach/zaliczone do pierwszej kategorii zatrudnienia jest możliwe, gdy stanowisko lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika ściśle odpowiada odpowiedniemu zapisowi zawartemu w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Jednocześnie po przeanalizowaniu uwag i zastrzeżeń zgłoszonych do opinii głównej, biegły stwierdził, że spełniają przesłanki zakwalifikowania, jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach prace wykonywane przez odwołującego w następujących okresach czasu: od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r., od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r., od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 02 maja 1977 r., od dnia 01 maja 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r., od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 30 listopada 1982 r., od dnia 01 września 1983 r. do dnia 31 maja 1984 r., od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 01 września 1985 r., od dnia 02 września 1985 r. do dnia 22 września 1986 r. oraz od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 stycznia 2000 r., albowiem w tych okresach, odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace ujęte w Wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. Z kolei nie spełniają przesłanek uznania, jako wykonywane w warunkach szczególnych prace wykonywane w okresach: od dnia 01 marca 1981 r. do dnia 18 lipca 1982 r., albowiem w tym czasie, odwołujący, jako zaopatrzeniowiec wykonywał prace nie objęte wykazem A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. oraz od dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 31 września 1983 r. i od dnia 23 października 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r., albowiem w tych okresach, odwołujący, będąc członkiem Spółdzielni nie pozostawał w stosunku pracy w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy. Biegły podniósł nadto, że nie podlega opiniowaniu przez niego przerwa w zatrudnieniu w okresie od dnia 03 maja 1977 r. do dnia 12 kwietnia 1979 r. związana z odbywaniem zasadniczej służby wojskowej i okres niewykonywania pracy po odbyciu tej służby, albowiem odwołujący nie miał statusu pracowniczego, nie był to okres świadczenia pracy w rozumieniu przepisów prawa pracy (opinia uzupełniająca biegłego sądowego ds. bhp J. P. z dnia 14 czerwca 2016 r. k. 243-254 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych odwołującego, a także na podstawie wiarygodnych zeznań odwołującego W. C. (k. 160-162, k. 164, k. 237, k. 239 a.s.) oraz świadków: R. K. (k. 106 a.s.), S. R. (k. 106-107 a.s.), T. S. (k. 107 a.s.), E. M. (k. 108 a.s.), T. K. (k. 108, k. 234-236, k. 239 a.s.), J. K. (k. 109, k. 236-237, k. 239 a.s.), H. M. (1) (k. 109-110 a.s.), H. M. (2) (k. 110 a.s.), K. D. (k. 111 a.s.), A. K. (k. 111 a.s.), D. W. (k. 146, k. 148 a.s.) i K. M. (k. 158-159, k.

164 a.s.). Zeznania wszystkich wskazanych powyżej świadków, Sąd ocenił, jako wiarygodne biorąc pod uwagę fakt, że świadkowie jako osoby niespokrewnione i niepowiązane z żadną ze stron, nie miały interesu w składaniu zeznań nieodpowiadających rzeczywistości. Wskazani powyżej świadkowie wyjaśnili na czym dokładnie polegała praca W. C. w poszczególnych zakładach pracy w spornych okresach czasu. Zarówno zeznaniom odwołującego, jak i świadków Sąd dał wiarę w całości, jako że są one spójne, logiczne, a także w pełni korespondują z treścią dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych odwołującego, w tym z opiniami biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy J. P. z dnia 15 marca 2016 r. oraz z dnia 14 czerwca 2016 r.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd oparł się także częściowo na wskazanych powyżej opiniach biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy J. P. z dnia 15 marca 2016 r. (k. 171-190 a.s.) oraz z dnia 14 czerwca 2016 r. (k. 243-254 a.s.). Odnosząc się do poszczególnych okresów zatrudnienia odwołującego, Sąd wziął pod uwagę fakt, że opinie te uwzględniają i odnoszą się do rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornych okresach czasu i wykonywanych przez niego obowiązków, co biegły szczegółowo omówił. W tym zakresie Sąd uznał przedmiotowe opinie za przekonujące, rzeczowe i merytorycznie uzasadnione, a także zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym z zeznaniami świadków i odwołującego. Sąd nie podzielił jednak poglądu biegłego, że przy założeniu, że żołnierz odbywający zasadniczą służbę wojskową nie miał statusu pracowniczego, nie jest możliwe – zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych – okresu odbywania przez niego tej służby. Zdaniem Sądu ta ocena biegłego nie opierała się na wiadomościach specjalnych, lecz na znajomości przepisów z zakresu prawa pracy wobec, czego Sąd był władny dokonać własnej oceny prawnej zasadności dochodzonego w tym zakresie przez odwołującego żądania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania W. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 15 kwietnia 2015 r., znak: (...), z dnia 05 czerwca 2015 r., znak: (...) oraz z dnia 15 czerwca 2016 r., znak: (...) są niezasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

Art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.) wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1.okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2.okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma żadnej swobody. Prace te ściśle i jasno określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) – zwane dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego. Na wykazach prac zawartych we wskazanym rozporządzeniu, nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);

2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia) oraz
4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia).

W myśl stanowiska wyrażonego w orzecznictwie, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury muszą być spełnione łącznie w chwili wydania decyzji przez organ rentowy. W postępowaniu odwoławczym od decyzji odmawiającej prawa do tego świadczenia, sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 lutego 2006 r., I UK 154/05). Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00). Jednak w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Podkreślenia wymaga także, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo pracy traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Ponadto z cytowanego powyżej § 2 Rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem świadectwa pracy w warunkach szczególnych lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w takich warunkach innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach – jak już wyżej wskazano – nie jest wyłącznym dowodem służącym do wykazania charakteru świadczonej pracy. A co za tym idzie jego brak nie wyklucza ustalenia, że świadczona praca była pracą w szczególnych warunkach, z tym że ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na ubezpieczonym.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że W. C. ukończył w dniu 13 kwietnia 2015 r. wymagany wiek 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jak również udowodnił wymaganą ilość okresów składkowych i nieskładkowych 25 lat, według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

Przedmiotem sporu pozostawało natomiast ustalenie, czy odwołujący posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ostatecznie na mocy decyzji z dnia 15 czerwca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych następujących okresów zatrudnienia odwołującego W. C.: od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r. w Jednostce Wojskowej (...) w N., od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r. w Jednostce Wojskowej (...) w J., od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 18 lipca 1982 r. w Spółdzielni (...) w K., od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L., gdyż za wskazane powyżej okresy czasu nie zostały przedłożone świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N., albowiem świadectwo pracy z dnia 27 lutego 2015 r. nie zostało opatrzone pieczętą firmową zakładu pracy oraz pieczętą stanowiskowo-imienną osoby upoważnionej do wystawiania dokumentów, jak również

okresów zatrudnienia od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 31 maja 1984 r. oraz od dnia 17 sierpnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. w (...) Spółdzielni (...) w J., albowiem z przedłożonych dokumentów nie wynika jednoznacznie, że odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w ramach umowy o pracę. Zaznaczył, że niektóre dokumenty zawierają wpis, że wnioskodawca był członkiem Spółdzielni, natomiast prace wykonywane w warunkach szczególnych dotyczą jedynie pracowników, wykonujących pracę w ramach umowy o pracę, nie dotyczą natomiast członków Spółdzielni. Na tej podstawie, organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia.

Zdaniem Sądu fakt wykonywania przez W. C. pracy w warunkach szczególnych w okresach: od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r., od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r., od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 02 maja 1977 r., od dnia 01 maja 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r., od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 30 listopada 1982 r., od dnia 01 września 1983 r. do dnia 31 maja 1984 r., od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 01 września 1985 r., od dnia 02 września 1985 r. do dnia 22 września 1986 r. oraz od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 stycznia 2000 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. W tych okresach czasu, odwołujący niewątpliwie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace ujęte w Wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. I tak w okresie od dnia 11 lipca 1973 r. do dnia 24 grudnia 1974 r. odwołujący, będąc zatrudnionym w Jednostce Wojskowej (...) w N. wykonywał pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, która to praca odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 16 – Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych powołanego Wykazu. Następnie w okresie od dnia 23 grudnia 1974 r. do dnia 24 lipca 1976 r. odwołujący był zatrudniony w Jednostce Wojskowej (...) w J., gdzie wykonywał pracę, polegającą na ciągłej obsłudze serwisowej akumulatorów w pojazdach użytkowanych na bieżące potrzeby Jednostki, a więc pracę, odpowiadającą rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 13 – Prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. W okresach od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 02 maja 1977 r. oraz od dnia 01 maja 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r., odwołujący, będąc zatrudnionym w Spółdzielni (...) w K., wykonywał pracę polegającą na remontach silników i skrzyń biegów samochodowych i ciągnikowych w warsztatach naprawczych, a więc pracę, odpowiadającą rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 16 – Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych powołanego Wykazu. W okresach od dnia 19 lipca 1982 r. do dnia 30 listopada 1982 r. oraz od dnia 01 września 1983 r. do dnia 31 maja 1984 r. odwołujący świadczył pracę na podstawie stosunku pracy w (...) Spółdzielni (...) w J.. Praca ta polegała na naprawie pojazdów samochodowych i ciągników w kanałach remontowych, a także na naprawie pomp wtryskowych i gaźników do silników spalinowych, co odpowiada rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 14 i 16, Wykazu A, stanowiącego załącznik do powołanego Rozporządzenia Rady Ministrów. W okresie od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L., przy czym w okresie od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 22 września 1986 r. wykonywał pracę na stanowisku mechanika samochodowego (od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 01 września 1985 r.), a następnie wykonywał pracę mechanika obsługi kotłów asfaltowych i warsztatu napraw samochodowych (od dnia 02 września 1985 r. do dnia 22 września 1986 r.). A zatem w stosunku do pierwszego okresu zatrudnienia w ww. zakładzie pracy odwołujący wykonywał pracę, odpowiadającą rodzajowi prac, określonego w Dziale XIV – Prace różne, poz. 16, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., natomiast w drugim okresie zatrudnienia pracę, odpowiadającą rodzajowi prac, określonego w Dziale IX – w gospodarce komunalnej, poz. 4, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Z kolei w okresie od dnia 07 kwietnia 1997 r. do dnia 31 stycznia 2000 r. odwołujący, będąc zatrudnionym w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. wykonywał pracę kierowcy pojazdów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze powyżej 3,5 ton, a więc pracę, odpowiadającą rodzajowi prac, określonego w Dziale VIII – w transporcie i łączności, poz. 2, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. Sąd Okręgowy nie znalazł przy tym jakichkolwiek podstaw, by kwestionować wiarygodność materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, zwłaszcza w świetle wyjaśnienia spornych okoliczności przez świadków oraz ich potwierdzenia przez biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy J. P.. Mając powyższe na uwadze,

Sąd Okręgowy zważył, że wskazane powyżej okresy zatrudnienia ubezpieczonego w poszczególnych zakładach pracy podlegają pełnemu zaliczeniu do stażu pracy - jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Organ rentowy słusznie natomiast zakwestionował okres pracy odwołującego od dnia 01 marca 1981 r. do dnia 18 lipca 1982 r. w Spółdzielni (...) w K. na stanowisku zaopatrzeniowca, jak również okres jego zatrudnienia od dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 31 września 1983 r. i od dnia 23 października 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. w (...) Spółdzielni (...) w J., albowiem w tym czasie odwołujący, będąc członkiem Spółdzielni nie pozostawał w stosunku pracy w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy. W tym miejscu wskazać należy, że decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji jednego z wykazów, stanowiących załączniki do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01 czerwca 2010 r. w sprawie II UK 21/10). Z treści dokumentów zawartych w aktach rentowych W. C., jak również z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków wynika, że w trakcie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w K., odwołujący w okresie od dnia 01 marca 1981 r. do dnia 18 lipca 1982 r. wykonywał pracę na stanowisku zaopatrzeniowca, a do jego obowiązków należało wówczas sporządzanie planów zaopatrzenia, terminowe składanie zamówień i załatwianie spraw związanych z zawieraniem umów na dostawy materiałów, rozliczanie dostaw materiałów zgodnie z wymogami w tym zakresie, prowadzenie doraźnych zakupów materiałów nie ujętych w planie zaopatrzenia, prawidłowe i terminowe sporządzanie realizacji ilościowo-wartościowej, analizowanie zapasów materiałów pod względem ich przydatności i ilości, terminowe sporządzanie dokumentów ze swojego odcinka pracy, prawidłowe prowadzenie rozliczeń, ewidencji i kontroli obowiązujących na zajmowanym stanowisku oraz wykonywanie innych czynności służbowych. Praca na stanowisku zaopatrzeniowca nie została natomiast ujęta w wykazie A do Rozporządzenia z 1983 r. Wobec powyższego, brak jest podstaw prawnych do uznania, że praca odwołującego w okresie od dnia 01 marca 1981 r. do dnia 18 lipca 1982 r. była pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r.

Odnosząc się natomiast do okresów zatrudnienia odwołującego w (...) Spółdzielni (...) w J. od dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 31 września 1983 r. i od dnia 23 października 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. to wskazać należy, że w tym czasie odwołujący świadczył pracę w oparciu o stosunek członkostwa w ww. Spółdzielni. W tym zakresie, zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało ustalenie skutków nawiązania stosunku członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej dla istnienia stosunku pracy. Należy przede wszystkim zaznaczyć, że prawa i obowiązki członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych są uregulowane w odmienny sposób, aniżeli prawa i obowiązki pracownicze. Aktem szczególnym regulującym wykonywanie przez nich pracy jest ustawa z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze. W art. 155 § 1 tej ustawy stwierdza się, że zdolny do pracy członek spółdzielni ma prawo i obowiązek pracować w spółdzielni w rozmiarze ustalonym corocznie przez zarząd, stosownie do potrzeb wynikających z planu działalności gospodarczej spółdzielni. Zgodnie z art. 156 § 1 ustawy oprócz członków spółdzielnia może zatrudniać także ich domowników. Natomiast zatrudnienie osób niebędących członkami spółdzielni jest regulowane w art. 157 ustawy. Przepis ten stanowi, że spółdzielnia poza członkami i domownikami może zatrudniać stosownie do swoich potrzeb również inne osoby na podstawie umowy o pracę lub na podstawie innego stosunku prawnego, którego przedmiotem jest świadczenie pracy. Tak więc z przepisów tych wynika, że członkowie spółdzielni produkcyjnej i ich domownicy mogą świadczyć pracę na rzecz spółdzielni wyłącznie w oparciu o stosunek członkostwa. Umowa o pracę lub umowy cywilnoprawne mogą zaś być zawierane jedynie z osobami, które nie są członkami rolniczej spółdzielni produkcyjnej. Stanowisko powyższe potwierdzone zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Między innymi w wyroku z dnia 16 listopada 2000 r., I CKN 311/00, Sąd Najwyższy stwierdził, że pomiędzy członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej a spółdzielnią nie zachodzi odrębny od stosunku członkostwa stosunek pracy. Na tej podstawie można więc stwierdzić, że choć niektóre prawa i obowiązki związane z wykonywaniem pracy członka spółdzielni mogą być podobne lub identyczne jak wynikające z zatrudnienia pracowniczego, to w sensie formalnoprawnym występują tu zasadnicze różnice. Z tego powodu nie można więc było przyjąć, że kontynuacja wykonywania pracy na tym samym stanowisku, po nawiązaniu stosunku członkostwa w spółdzielni, odbywała się na podstawie nawiązanej wcześniej umowy o pracę. Tym samym okres ten nie mógł zostać zaliczony do stażu emerytalnego, który wymagany jest do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2009 r. I UK 186/09).

Także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2012 r., I UK 384/11, stwierdzono, że okres zatrudnienia w rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie jest zaliczany do pracy w szczególnych warunkach wymaganych do uzyskania wcześniejszej emerytury. Jej członek nie jest bowiem pracownikiem, a tylko on ma prawo do takiego świadczenia. Sąd Okręgowy, rozpoznający niniejszą sprawę pogląd powyższy w pełni podziela. W konsekwencji Sąd uznał, że skoro ubezpieczony w okresach pracy dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 31 września 1983 r. i od dnia 23 października 1987 r. do dnia 31 lipca 1993 r. nie miał statusu pracownika, a wykonywał pracę w ramach swoistego stosunku cywilnoprawnego, to okresu tego nie można uznać za okres pracy w szczególnych warunkach. Okoliczność ta wpływa na prawo ubezpieczonego do emerytury, albowiem nie udowodnił on przed Sądem wymaganego do nabycia tego prawa do emerytury okresu pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że poza okresami faktycznej pracy, do okresu pracy w warunkach szczególnych można zaliczyć również okres odbywania przez odwołującego zasadniczej służby wojskowej od dnia 03 maja 1977 r. do dnia 12 kwietnia 1979 r. Wprawdzie biegły w swojej opinii uzupełniającej z dnia 14 czerwca 2016 r. wskazał, że ww. okresu nie można zaliczyć do stażu pracy w warunkach szczególnych, albowiem żołnierz nie posiada statusu pracowniczego. Orzecznictwo rozstrzygnęło jednakże, że żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 01 sierpnia 2012 r., III AUa 612/12, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 219/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 217/13).

Jak szczegółowo wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów (mającej moc zasady prawnej) z dnia 09 lipca 1981 r., V PZP 6/81, przed dniem 01 września 1979 r. zaliczenie służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uwarunkowane było powrotem pracownika po zwolnieniu ze służby wojskowej do zakładu pracy, z którego został powołany do tej służby, chyba że zmiana zakładu pracy następowała z ważnych przyczyn, określonych w przepisach obowiązującego do dnia 31 sierpnia 1979 r. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318 ze zm.), wydanych na podstawie upoważnienia zawartego w art. 107 i innych ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220).

Wymienione rozporządzenie określało omawiane kwestie m.in. w § 5 następująco: 1. żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. 2. Jeżeli żołnierz po odbyciu służby wojskowej podjął zatrudnienie zgodnie z § 3 ust. 3 w innym zakładzie pracy, do okresu zatrudnienia w zakresie określonym w ust. 1 wlicza się także czas zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był pracownikiem w dniu powołania do służby wojskowej. Omawianych kwestii dotyczy także § 7 wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów.

Od września 1979 r. weszło w życie nowe uregulowanie omawianych zagadnień. Ustawa z dnia 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL (Dz. U. Nr 15, poz. 97), a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 września 1979 r. wniosły istotne zmiany w przedmiocie zaliczania do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień służby wojskowej i poprzedzającego tę służbę okresu pracy. Przepisy te przewidują wyraźnie korzystniejsze dla pracowników (żołnierzy) unormowanie omawianych zagadnień.

Stosownie do art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) okres odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych pod warunkiem, że pracownik podjął pracę w ciągu 30 dni po zwolnieniu ze służby wojskowej czy w zakładzie, w którym był zatrudniony w dniu powołania do służby wojskowej,

czy w innym, bądź podjął pracę na podstawie skierowania terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, a wniosek o skierowanie do pracy złożył w ciągu 30 dni od zwolnienia ze służby.

Treść omawianego przepisu wskazuje, że okres służby wojskowej traktuje się tak samo jak wykonywanie w tym czasie pracy przez pracownika. Jeżeli pracownik wrócił do zakładu pracy, jego zatrudnienie przed służbą, okres służby i okres pracy po służbie traktuje się tak, jakby to był nieprzerwany okres zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy. Ponadto zaś według nowych przepisów, a w szczególności w myśl wymienionego na wstępie § 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 września 1979 r., w razie podjęcia pracy w ciągu 30 dni w innym zakładzie pracy do okresu zatrudnienia w nowym zakładzie pracy zalicza się oprócz okresu służby wojskowej również okres zatrudnienia w poprzednim zakładzie pracy. W nowych przepisach utrzymano zatem uwarunkowanie i związek zaliczania okresu zatrudnienia z zaliczaniem służby wojskowej istniejący już w dotychczasowych przepisach.

Mając na względzie powyższe, okres zasadniczej służby wojskowej odbywanej przez ubezpieczonego od dnia 03 maja 1977 r. do dnia 12 kwietnia 1979 r. podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Ubezpieczony rozpoczął zasadniczą służbę w okresie, kiedy pracował w Spółdzielni (...) w K., a jego praca na stanowisku mechanika samochodowego, którą świadczył w okresach od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 02 maja 1977 r. i od dnia 13 kwietnia 1979 r. do dnia 01 marca 1981 r. wykonywana była w warunkach szczególnych. Po zakończeniu odbywania służby wojskowej powrócił w ciągu 30 dni do pracy i nadal wykonywał ją w tych samych warunkach, co przed rozpoczęciem zasadniczej służby wojskowej.

Reasumując, po zsumowaniu okresu faktycznego świadczenia pracy w warunkach szczególnych i okresu zasadniczej służby wojskowej, praca ubezpieczonego w warunkach szczególnych nie była jednak wykonywana w wymiarze przekraczającym 15 lat, a w wymiarze, przekraczającym wyłącznie 13 lat (11 lat, 10 miesięcy i 21 dni na stanowiskach, objętych Wykazem A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz 1 rok, 11 miesięcy i 8 dni zasadniczej służby wojskowej). A zatem warunek, którego dotyczył spór, nie został spełniony wobec, czego brak było podstaw prawnych do przyznania W. C. prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych.

W świetle tak poczynionych ustaleń, Sąd Okręgowy wywiódł, że zaskarżone decyzje organu rentowego były trafne i z tych względów na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania, o czym orzekł w sentencji wyroku.

Zarządzenie:

(...)

(...)